

กพต.รับที่..... 12
 ร/2.2...ส.ค. 2566
 เวลา..... 9.30 น.

ที่ สม ๐๙๐๓/ ๘๖

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
 อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗
 ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง เสรีภาพในการประกอบอาชีพและความเสมอภาคของบุคคล กรณีกำหนดให้การเป็นบุคคลล้มละลาย
 เป็นลักษณะต้องห้ามในการรับราชการหรือเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาข้อเสนอแนะ ที่ ๔/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖ จำนวน ๓๐ แผ่น

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้ศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ เรื่อง
 เสรีภาพในการประกอบอาชีพและความเสมอภาคของบุคคล กรณีกำหนดให้การเป็นบุคคลล้มละลาย
 เป็นลักษณะต้องห้ามในการรับราชการหรือเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณา
 โดยมีความเป็นมา ข้อเสนอแนะ และข้อพิจารณา ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ ปัจจุบันกฎหมายหลายฉบับกำหนดให้การเป็นบุคคลล้มละลายเป็นลักษณะต้องห้ามในการ
 รับราชการหรือเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ เช่น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
 มาตรา ๓๖ ข. (๖) ทำให้บุคคลล้มละลายไม่สามารถรับราชการหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

๑.๒ กสม. ได้ประชุมหารือและรับฟังความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ และ
 ศักยภาพบัญญัติของกฎหมาย หลักกฎหมาย มาตรฐานสิทธิมนุษยชน และเอกสารวิชาการแล้ว เห็นว่า

๑.๒.๑ การเป็นบุคคลล้มละลายไม่ได้เป็นสาระสำคัญต่อการปฏิบัติราชการหรือการ
 ปฏิบัติหน้าที่ในบางตำแหน่ง เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ นักจัดการงานทั่วไป หรือเจ้าหน้าที่ในสายงานวิชาการ
 ดังนั้น การบัญญัติกฎหมายห้ามบุคคลล้มละลายรับราชการหรือเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐไว้เป็นการ
 ทั่วไป จึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๐

๑.๒.๒ การกำหนดให้บุคคลล้มละลายเป็นลักษณะต้องห้ามในการรับราชการหรือเป็น
 เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพเกินสมควรแก่เหตุ
 หรือกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ

/๑.๒.๓ การปฏิบัติ...

๑.๒.๓ การปฏิบัติหน้าที่ราชการมีความหลากหลายซึ่งมีสาระสำคัญแตกต่างกัน จึงอาจจัดประเภทหน้าที่แตกต่างกันได้ นอกจากนี้ บุคคลล้มละลายสุจริตมีสาระสำคัญแตกต่างจากบุคคลล้มละลายทุจริต เนื่องจากบุคคลล้มละลายสุจริตมีการกระทำที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดอยู่ในตัว จึงไม่อาจบัญญัติไว้เป็นการทั่วไปได้ เพราะไม่สอดคล้องกับหลักความเสมอภาค และยังเป็นทางเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุแห่งสถานะของบุคคลหรือฐานะทางเศรษฐกิจได้ อันไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ และไม่สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๒ วรรค ๑ และวรรค ๒ และข้อ ๒๖ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อ ๒ วรรค ๒

๑.๒.๔ การบัญญัติกฎหมายให้บุคคลล้มละลายเป็นลักษณะต้องห้ามในการรับราชการ หรือเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลล้มละลาย หน่วยงานของรัฐ สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ รัฐมีหน้าที่ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อ ๑๑ วรรค ๑ ในการรับรองสิทธิของทุกคนในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ และสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับข้อ ๒ วรรค ๒ ที่จะต้องประกันสิทธิโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ บัญญัติให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงเห็นสมควรมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กรณีกำหนดให้การเป็นบุคคลล้มละลายเป็นลักษณะต้องห้ามในการรับราชการ หรือเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. ให้มีผลในทางปฏิบัติต่อไป

๔. ข้อเสนอแนะ

กสม. จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ตามหน้าที่และอำนาจต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ดำเนินการ ดังนี้

/๔.๑ ให้แก้ไข...

๔.๑ ให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง ข. (๖) ที่กำหนดให้ผู้ที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนหรือเป็นข้าราชการพลเรือนต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม จาก “เป็นบุคคลล้มละลาย” เป็น “เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต” แทน และตัดกรณี (๖) ในวรรคสอง ออก เว้นแต่ได้รับการปลดจากล้มละลายแล้ว อาจกำหนดเงื่อนไขหรือระยะเวลาในการเข้ารับราชการไว้ให้ชัดเจน และพิจารณาแก้ไขมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยการขอยกเว้นให้เข้ารับราชการกรณีมีลักษณะต้องห้ามเป็นข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่แก้ไขใหม่

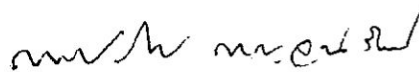
๔.๒ ให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามการเป็นบุคคลล้มละลายรับราชการหรือเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐเพียงบางตำแหน่ง เช่น ตำแหน่งหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ตำแหน่งที่ต้องอาศัยความเชื่อถือและไว้วางใจ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ การอนุมัติหรืออนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการเงินหรือผลประโยชน์ของหน่วยงานราชการโดยตรง ซึ่งจะต้องมีความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการปฏิบัติงาน เพราะอาจเป็นเหตุให้ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตหรือเรียกรับสินบนได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้การจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพกระทำได้เพื่อการจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงพอเท่าที่จำเป็น และอยู่บนพื้นฐานของหลักความพอสมควรแก่เหตุ โดยอาจพิจารณาประกอบกับกฎหมายต่างประเทศ เช่น Civil Service Management Code 2016 Article 4.3.2 และ Article 4.3.10 ของสหราชอาณาจักร หรือ United States Code Title 11 - Bankruptcy 1978 Section 525 และ Civil Service Reform Act of 1978 ของสหรัฐอเมริกา

๕. ข้อพิจารณา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการตามข้อ ๔ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง ต่อไป ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ ได้มีหนังสือแจ้งข้อเสนอแนะดังกล่าวให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) พิจารณาดำเนินการด้วยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๑๓๙๙๔ (เกษดาว)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๗๒๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ kess.nhrc@hotmail.com